در «چاردیواری» بخوانید

بازی خطرناک مجازی با آینده کودکان

خبر فسخ قرارداد سرمربی استقلال، هواداران را شوکه کرد

«استرا» برگرد!

۴

جام جم

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

WWW.JAMEJAMDAILY.IR

دوشنبه ۱۸ آذر ۱۳۹۸ | ۱۲ ربیع‌الثانی ۱۴۴۱ | ۲۰ صفحه | سال بیستم - شماره ۵۵۴۵ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۰۰۰ تومان | Monday - 2019 DEC 9

جام جم مهم‌ترین ویژگی‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ را بررسی کرده است

جزئیات یارانه و حقوق در بودجه ۹۹

۳

نقش فروشی‌ها در عالم تئاتر هم جای پای خود را باز کرده‌اند
آن‌قدر که می‌توانید بدون تجربه قبلی هم بازیگر شوید

خاک صحنه کیلویی ۴۰۰ میلیون تومان!

عکس تزئینی است

۹

از فروردین تا پایان مهر امسال ۲۱۸۱ عابر پیاده در حوادث رانندگی، جان خود را از دست داده‌اند

مرگ پیاده می‌رود

درست آذر ۹۳ سال پیش، هنوز تهران به تسخیر خودروها درنیامده است که قرعه نخستین قربانی سوانح رانندگی به نام درویش‌خان از نوابغ موسیقی ایران می‌افتد. فارغ از شهرت نخستین قربانی سوانح رانندگی در ایران، این نکته جالب توجه است که اولین قربانی سوانح رانندگی هم یک عابر پیاده است. این روال همه این ۹۳ سال گذشته است، چراکه همین دیروز هم وقتی پزشکی قانونی گزارشی از تعداد کشته‌های تصادفات در هفت ماه ابتدای سال منتشر کرد.

۱۸

تبارشناسی مجلس آینده با توجه به حضور نامزدها و جریانات سیاسی مختلف

مجلس یازدهم چه شکلی است؟

انتخابات مجلس یازدهم با ۱۶ هزار و ۱۴۵ داوطلب نمایندگی، یک رکورد جدید به نام خود ثبت کرد. این آمار اینقدر نسبت به دوره قبل زیاد است که عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان با انتشار مطلبی در فضای مجازی از ثبت‌نام افرادی که بدون آگاهی از وظایف نمایندگی، قانون اساسی و نیازهای کشور بی‌محابا ثبت‌نام کرده‌اند انتقاد کرد. با اینحال فعالان سیاسی فراوانی هم در این دوره ثبت‌نام کرده‌اند.

۲

گزارشی از سریال «تاراز» که برای پخش از شبکه‌های سراسری آماده شده است

داعش در اسارت بختیاری‌ها

۶

بیشتر بخوانید

ویژه‌برنامه‌ای که تلاش می‌کند مسؤولان بی‌واسطه، مخاطب خواسته‌های مردم باشند

مواجهه مدیرمسؤول و مردم خارج از استودیو

۵

تک‌نگاری از شخصیت و عملکرد موگرینی پس از پایان ماموریتش در اتحادیه اروپا

یادداشت‌هایت را جمع‌وجور کن فدریکا

۸

با وجود کاهش نرخ کاغذ، قیمت کتاب نسبت به پارسال ۵۸ درصد گران‌تر شده است

کاغذبازی‌هایی برای کاغذ

۱۰

کافه میرداماد

گفت‌وگو با محمد ابوالحسنی تهیه‌کننده

علیه فساد با سلاح دیرین دیرین

۲۰

یادداشت

جای خالی «اصلاحات ساختاری» در بودجه ۹۹

سیداحسان خاندوزی

استادیار دانشگاه علامه‌طباطبائی

رئیس‌جمهور محترم دیروز، مهمترین سند مالی اقتصاد یعنی لایحه بودجه سال بعد را تقدیم مجلس کرد. همواره از شرایط بحران به عنوان یک فرصت ارزشمند برای انجام اصلاحاتی که در روزهای عادی ممکن نبود، یاد می‌شود اما مروری بر دو طرف منابع و مصارف بودجه، حاکی از فرصت ناشناسی و تکرار مشکلات عمیق گذشته است. برخی از نقاط ضعف بنیادی لایحه به این شرح است:

۱. فروش خوشبینانه: در زمستان ۱۳۹۷ وقتی به سازمان برنامه اعتراض شد که علیرغم چشم‌انداز تحریم آبان ۹۷، چرا پیش‌بینی روزانه ۱/۵ میلیون بشکه نفت خام را مبنای بودجه سال ۱۳۹۸ قرار داده است؟ پاسخ داده شد که بودجه باید پیام آسیب‌ناپذیر بودن کشور را به خارجی‌ها منتقل کند! ثمره چنین دیدگاهی آن بود که از حدود ۱۴۰ هزار میلیارد تومان درآمد نفت، حتی نصف آن نیز امسال محقق نخواهد شد و بالطبع مشکلاتی برای طرف هزینه‌های کشور رخ داد. باکمال تعجب لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ همچنان یک فرض خوشبینانه را برای بودجه اقتصادی که می‌خواهد مقاومتی باشد، برگزیده است یعنی صادرات روزانه یک میلیون بشکه نفت و میعانات.

۲. عدم اصلاحات مالیاتی: مقامات وزارت اقتصاد بارها از «حداقل» ۴۰ هزار میلیارد تومان فرار مالیاتی و بیش از ۴۰ هزار میلیارد تومان معافیت‌های غیرموجه مالیاتی صحبت کرده‌اند اما نه در قالب لایحه‌ای مستقل و نه در ذیل لایحه بودجه، هیچ پیشنهادی برای اصلاح بی‌عدالتی مالیاتی داده نشده است. به خاطر داریم که روزهای گذشته رئیس سازمان برنامه حتی با اندکی کاهش در معافیت مالیاتی هنرمندان مخالفت کرد. اضافه کردن پایه‌های مالیاتی‌ای که در جهان دهه‌هاست سابقه دارند (مانند مالیات بر عایدی سرمایه) نیز ظرفیت دیگری بود که گرچه درآمدش به سال ۱۳۹۹ وصال نمی‌داد، اما می‌توانست حاکی از عزم جدی دولت باشد.

۳. بیش برآوردی درآمد: تجربه سال‌های گذشته در خصوص مواردی مانند فروش اوراق یا فروش اموال مازاد دولت، نشان از عملکرد بسیار ضعیف دولت‌ها دارد. با این وجود، دولت برای سال آتی رقم عجیب ۸۰ هزار میلیارد تومان فروش اوراق و همچنین قریب ۵۰ هزار میلیارد تومان فروش اموال را در لایحه گنجانیده است که از اکنون عدم تحقق آن روشن است. این درآمدهای غیرقابل تحقق، تنها به غیرواقعی‌تر شدن سند بودجه می‌انجامد.

۴. بی‌تفاوتی به رشد: ثمره درآمدهای غیرواقعی در لایحه بودجه آن است که بلافاصله با کاهش درآمد محقق شده در سال ۱۳۹۹، دولت ناچار است از هزینه عمرانی خود بکاهد (زیرا بخش زیاد مخارج جاری، غیرقابل اجتناب است). اگر بدانیم که هزینه عمرانی، عمده‌ترین بخش بودجه دولت است که خاصیت تحریک رشد و اشتغال را دارد، نتیجه می‌گیریم که به احتمال زیاد بودجه سال آتی، کمک ویژه‌ای به رشد تولید و اشتغال نخواهد کرد. این در حالی است که به لحاظ اقتصاد کلان، خروج سریع‌تر از رکود موجود، تنها با محرک‌های بودجه‌ای و مالی یا اصلاحات طرف عرضه صورت خواهد گرفت که نشانه‌ای از شروع هیچ‌کدام از دو دسته اصلاحات رؤیت نمی‌شود.

۵. بی‌صداقتی با مردم: در این روزها مسئولان سازمان برنامه از تحقق آرزوی دیرین کشور یعنی صرف شدن تمام درآمد نفت در بودجه عمرانی صحبت می‌کنند. واقعیت اما چیز دیگری است. اولاً در استخر خزانه‌داری کل کشور، نمی‌توان درآمد نفت را از مالیات تمییز داد و گفت فلان بخش از درآمد صرف بهمان بخش از هزینه شود. ثانیاً طبق قانون بودجه ۱۳۹۸ دولت در مقابل بیش از ۱۴۰ هزار میلیارد تومان درآمد نفتی رقمی کمتر از ۷۰ هزار میلیارد تومان بودجه عمرانی قرار داد (یعنی کمتر از ۵۰ درصد درآمد نفت). با کاهش صادرات نفت به ارقام بسیار پایین، با توفیق اجباری و بدون هیچ قصد و برنامه‌ای، رقم درآمد نفتی دولت در سال آتی احتمالاً نزدیک رقم مخارج عمرانی خواهد شد. چرا نباید با جامعه و کارشناسان، صادقانه سخن گفت و از سرمایه اجتماعی نکاهید؟ چرا نباید مثل بسیاری از اقتصادهای موفق جهان، صراحتاً رقم کسری بودجه را در لایحه درج نکرد؟

۶. صندوق روبی: با توجه به تنگنای مالی تحریم‌ها باید حق داد اگر دولت درصد کمتری از درآمد خود را به صندوق توسعه ملی واریز نماید (که چنین نیز کرده است) اما اینکه فراتر از واریز کمتر، حدود ۷۵ هزار میلیارد تومان نیز از موجودی صندوق را صرف نیازهای بودجه‌ای خود نماید، معنایی جز جارو کردن صندوق ندارد (۳۰ هزار میلیارد تومان در منابع بودجه بعلاوه ۳,۴ میلیارد یورو در قالب تبصره ۴). آیا اگر احتمال تداوم مشکل بودجه در سال ۱۴۰۰ داده می‌شد، باز هم این حجم از برداشت از صندوق، راهبرد مدبرانه‌ای بود؟

با عنایت به بقای مشکلات اساسی بودجه و درخواست مؤکد رهبر معظم انقلاب در سال قبل برای اصلاح ساختار بودجه، پیشنهاد قابل تأمل آن است که در اولین فرصت، کلیات لایحه بودجه رد شده و برای اصلاح به دولت محترم عودت شود تا اندکی از حجم غیرواقعی ارقام و درآمدهای آن کاسته گردد.

نیکسون و شرکا علیه اقتصاد جهان

محمدحسین علی‌اکبری

اقتصاد

مستند صرافی نیکسون و شرکا که درباره کلاهبرداری اقتصادی آمریکا از جهان بود، جمعه‌شب از شبکه پنج سیما پخش شد و مورد توجه مخاطبان قرار گرفت.

به گزارش جام جم، مستند صرافی نیکسون و شرکا به تهیه‌کنندگی سعید فضل زرندی و کارگردانی محمد فریدونی تهیه و تولید شده است. این مستند حاصل تحقیق و پژوهش مجید خسروپور است.

در همین راستا محمد فریدونی، کارگردان این برنامه طی گفت‌وگویی به خبرنگار ما گفت: در خلاصه این مستند آمده است، آمریکا بعد از جنگ جهانی دوم توانسته بود، در رأس اقتصاد جهان قرار بگیرد و هم دلار و سیاست‌هایش را به سایر کشورهای دنیا تحمیل کند.

کارگردان مستند صرافی نیکسون و شرکا با اشاره به تصمیمات کنفرانس برتون وودز در سال ۱۹۴۴ بین قدرت‌های اقتصادی جهان گفت: در این کنفرانس دلار آمریکا به عنوان ارز مرجع جهانی انتخاب شد و تصمیم گرفتند سازمان تجارت جهانی و صندوق بین‌المللی پول تأسیس شود. کشورهای دیگر در حالی دلار را به عنوان ارز مرجع انتخاب کردند که امریکا دوسوم طلای جهان را در اختیار داشت و افزایش دارایی طلای این کشور به دلیل نیاز کشورها به دلار برای بازسازی کشورهایشان بود؛ اما آمریکا از این وابستگی سوءاستفاده کرد و علاوه بر سود اسلحه‌ای که در دوران جنگ کسب کرده بود برنامه‌ای پیاده کرد تا بتواند سود بیشتری از کشورها بگیرد.

وی افزود: همچنین آمریکا تضمین داده بود که دلار را به میزان مشخصی معادل طلا چاپ کند ولی در عمل کلاهبرداری کرد و ۱۲ برابر بیشتر دلار چاپ کرد. کشورهایی مانند فرانسه شک کردند و همه دلارهایشان را به طلا تبدیل کردند. تا جایی که نیکسون (رئیس جمهور وقت آمریکا) اعلام کرد دیگر برابری دلار با طلا برقرار نیست. این اتفاق باعث تلاطم و تورم در کل جهان شد و برای مثال طلا، نفت و گندم چهار برابر افزایش قیمت را تجربه کردند. کارگردان مستند صرافی نیکسون و شرکا با اشاره به بحران کشورهای آسیب دیده پس از جنگ جهانی دوم تصریح کرد: کشورهایی که در اثر تلاطمات به بحران خوردند مجبور بودند از صندوق بین‌المللی پول وام بگیرند ولی صندوق آن‌ها را مجبور می‌کرد سیاست‌های خاصی را اجرا کنند که در واقع سیاست‌های پیشنهادی آمریکا بود. از جمله این توصیه‌ها آزادسازی قیمت‌ها، خصوصی‌سازی بی‌حساب، باز کردن اقتصاد برای سرمایه‌گذاری خارجی، توصیه به عدم دخالت دولت و امثال این‌ها بود که باعث شد در بسیاری موارد اتفاقاً بیشتر موجب در بحران فرو رفتن کشورها شود و یا آن‌ها را دچار بدهی خارجی سنگین کرد. شیلی، مکزیک و برخی کشورهای شرق آسیا قربانی این سیاست‌ها شدند.

فریدونی ادامه داد: این بحران‌ها فقط در کشورهای دیگر نماند و این نظام اقتصادی در سال ۲۰۰۸ در خود آمریکا هم بحران ایجاد کرد اما آمریکا برای حل بحران به شیوه‌هایی دست زد که همواره سایر کشورها را از دست زدن به چنین شیوه‌هایی برحذر می‌داشت. دولت آمریکا در آن مقطع برای کنترل بحران رسماً وارد عمل شد و در اقتصاد به طور مستقیم مداخله کرد. این در حالی است که سیاست‌های صندوق بین‌المللی پول تاکید می‌کند اگر یک بانک یا بنگاه اقتصادی دچار مشکل شد نباید به آن کمک کرد تا منابع دولتی هدر نرود اما آمریکا بیش از ۷۰۰ میلیارد دلار به بانک‌ها و شرکت‌های آمریکایی کمک کرد تا این شرکت‌ها از ورشکستگی نجات پیدا کنند.

وی با بیان اینکه آمریکا در شرایط بحرانی سیاست‌های پیشنهادی خود به کشورهای دیگر را اجرا نمی‌کند گفت: نقض اصول بازار آزاد توسط خود آمریکا، به‌عنوان مهد چنین شعارها و اصولی، به همین مسأله خلاصه نشد و تحریم‌ها هم که برخلاف اصول تجارت آزاد است نیز به‌شدت پیگیری می‌شد. در حال حاضر نیز آمریکا با تعداد زیادی از کشورهای جهان وارد جنگ تجاری شده است که به‌طور مشخص برخلاف تجارت آزاد است. همچنین اعمال تحریم‌های غیرقانونی علیه یک کشور برخلاف سیاست‌های تجاری جهان است.

انتشار اظهارات وزیر خارجه در اجلاس قزاقستان بازتاب گسترده‌ای داشت

دفاع قاطع ظریف از شعار مرگ بر آمریکا

انتشار بخش‌هایی از فیلم اظهارات وزیر خارجه کشورمان در کلوب آستانه که ۲۱ آبان در قزاقستان برگزار شده بود بازتاب گسترده‌ای در فضای مجازی داشت.

محمدجواد ظریف در این نشست در مقابل فرافکنی‌های آمریکایی - اسرائیلی علیه ایران، به حملات سایر طرف‌ها واکنش‌های تندی نشان داد و از سر داده شدن شعار مرگ بر آمریکا و مرگ بر اسرائیل دفاع کرد. ظریف در بخشی از سخنان خود با قطع کردن سخنان یکی از حضار گفت: من به اراجیف شما گوش دادم حالا نوبت من است حرف بزنم.

وی سپس به تشریح ریشه‌های شعار مرگ بر آمریکا در ایران پرداخت و گفت: اگر کسی بیاید رئیس جمهور آمریکا را تغییر دهد و یک دیکتاتور را به کشورتان تحمیل کند که مردمتان را می‌کشد آیا شما نمی‌گویید مرگ بر آن کشور. شما نمی‌گویید مرگ بر آن دولت. چرا ژست آدم‌های با اخلاق را می‌گیرید و بقیه را متهم می‌کنید.

وزیر خارجه کشورمان با طرح این سوال که ما با آمریکا و اسرائیل چه کار کرده‌ایم گفت: آیا این ما هستیم که تلاش می‌کنیم شرایط گرسنگی را برای مردم اسرائیل ایجاد کنیم؟ چه کسانی هستند که تلاش دارند مردم را به حالت گرسنگی بیندازند؟ آیا کسی غیر از آمریکا و اسرائیل است. چه کسی است. به من بگویید.

وی سپس پرسید: آیا ما بودیم که توافق هسته‌ای را نقض کردیم. چه کسی دارد آن را نقض می‌کند. آیا اسرائیل و آمریکا نیستند که آن را نقض می‌کنند؟ آیا آنها نبودند که مرگ توافق هسته‌ای را رقم زدند.

ظریف درباره دلیل این اقدامات آمریکا و اسرائیل گفت: چون از اوباما خوششان نمی‌آمد. اگر از یک رئیس جمهور خوشتان نمی‌آید، آیا دلیل می‌شود که دنیا را به هم بریزید؟ به خودتان بیایید.

وزیر خارجه کشورمان تاکید کرد: تنها جرم ایران این است که ما تصمیم گرفتیم رئیس خودمان باشیم و به ارتکاب این جرم افتخار می‌کنیم و به آن ادامه می‌دهیم.

